

Itineraris senyalitzats al Parc del Montnegre i el Corredor

GR-5 Sender dels miradors. De Sant Celoni a Sant Iscle de Vallalta

GR-83 Camí del nord o del Canigó. De Mataró a Sant Celoni

GR-92 Sender del Mediterrani. De Tordera a Llinars del Vallès

PR-C 146 De Calella a Tordera

SL-C 70 De la Batllòria a la serra de Can Puig

SL-C 71 El dolmen de Pedra Gentil*

SL-C 72 La plana del Corredor*

SL-C 73 Les alzines de Can Portell*

SL-C 74 El pont de la Vila*

SL-C 76 Camí del torrent d'en Puig al Corral

SL-C 77 Can Vilar i el sot de Can Montasell*

SL-C 78 L'ermita de l'Erola*

SL-C 79 La vall d'Olzinelles*

SL-C 80 El dolmen de Ca l'Arenes*

SL-C 101 La vall de la riera de Pineda*

SL-C 102 Les Torrenteres*

SL-C 103 Montnegre carener*

SL-C 105 El pla de Forcs*

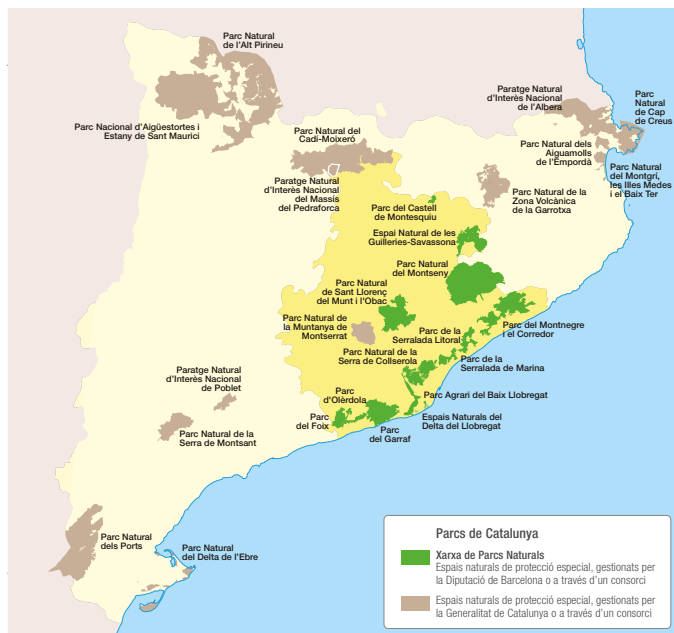
SL-110 De Vallgorguina a Olzinelles

SL-C 106 Sant Corneli

PR-216 De Canyamars al Santuari del Corredor

 Fulllet disponible

* Rutes circulars que tornen al punt d'inici

Xarxa de Parcs Naturals

Opineu sobre els parcs

Parcs de Catalunya

Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona

Parc del Castell de Montesquiú, Espai Natural de les Guílleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc Natural de la Serra de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olerdola, Parc del Foix.

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Gerència de Serveis d'Espais Naturals

Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona

Tel. 934 022 428

xarxaparc@diba.cat · parcs.diba.cat

Parc del Montnegre i el Corredor

ITINERARIS SENYALITZATS

SL®-C 73

Les alzines de Can Portell

Diputació
Barcelona

Xarxa de Parcs Naturals

Parc del Montnegre i el Corredor

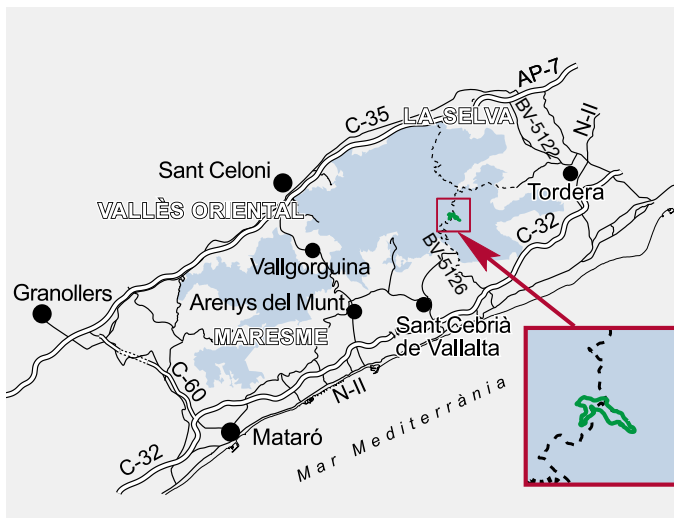

© Itanalogics

Entre vora mar i terra endins, sota l'ombra de boscos atapeïts, hi trobem testimonis d'antics usos forestals

Dòlmens neolítics, restes ibèriques i esglésies medievals es reparteixen dins un paisatge vorejat per conreus, boscos i masies. Tot plegat ens parla de petites històries privades d'una supervivència col·lectiva.

Accés al punt d'inici

En cotxe

Sortint de la C-32 per Arenys de Munt o Sant Pol de Mar, es troba a 5 quilòmetres.

En transport públic

Línia Arenys de Mar - Sant Iscle (Transports Colomer, 937 951 254)

Característiques i recomanacions

Distància: 2.974 m

Desnivell: 240 m

Durada: 1 h

Dificultat: mitjana

Senyalització: línia blanca sobre verd, SL-C 73

Recomanacions:

- Porteu calçat adequat, gorra, aigua i prismàtics.
- No llenceu deixalles ni arrenqueu cap mena de planta.
- Procureu no destorbar la fauna.
- Respecteu l'activitat de les masies i explotacions agràries per on passeu.
- Vigileu amb la resta d'activitats que interaccionen a les pistes: trànsit de vehicles motoritzats, bicicletes, cavalls, etc.

Al codi QR trobareu més informació sobre aquesta excursió

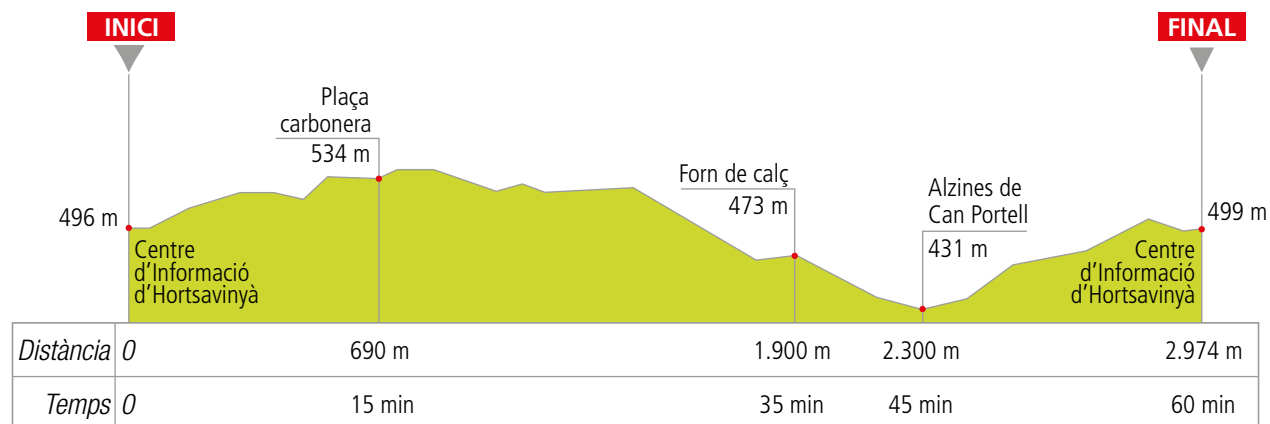
DADES PRINCIPALS

Any de constitució: 1989
Superfície protegida: 15.010 ha

MÉS INFORMACIÓ

Oficina del Parc del Montnegre i el Corredor

Església, 13, 2n
08471 Vallgorguina
Tel. 934 727 670
p.montnegre@diba.cat

Descripció de l'itinerari

Caminada amb desnivells moderats, que alterna trams d'antics camins de bosc amb pistes forestals per les masies més properes al centre d'Hortsavinyà. Iniciem el nostre itinerari al Centre d'Informació d'Hortsavinyà, on trobem la fita d'inici **1**.

De Sant Llop a la plaça carbonera

Anem cap al davant de l'església de Sant Llop **2**; des d'on tenim una bona panoràmica del veïnat central del terme d'Hortsavinyà, del turó de la Grimola amb les primeres perxades de l'obaga del Montnegre i, més cap a migjorn, del mar.

Des de l'església agafem la pista en direcció a Tordera. Un cop ens trobem al coll de Palomeres, a mà esquerra, hi ha l'entrada d'un antic camí de bast, utilitzat per carboners i traguers. Per aquest camí ens endinsem en un bosc d'alzines i sureres, acompanyades per espècies com la falzia negra, l'arboç o la falguera de bosc. Després de recórrer uns 150 metres, notem que el terra canvia de color i textura.

Ens trobem davant d'una plaça carbonera **3**. S'hi pot apreciar el color fosc de la terra; és un lloc pla i arrecerat del vent, sempre a prop de la matèria primera: les alzines.

De la plaça carbonera a les alzines de Can Portell

Continuem per l'itinerari i arribem a un petit coll, on agafem el camí de l'esquerra que ens conduirà fins a l'allotjament rural Can Pica **4**; seguim per la pista ampla fins a arribar al forn de calç **5**.

Just davant del forn, agafem un camí tancat amb un cademat. Arribats al sot de Can Pica podem veure llorers, aladerns, cirerers i un gran pollancre. De seguida agafem el trencant a mà dreta que ens portarà a les alzines de Can Portell **6**.

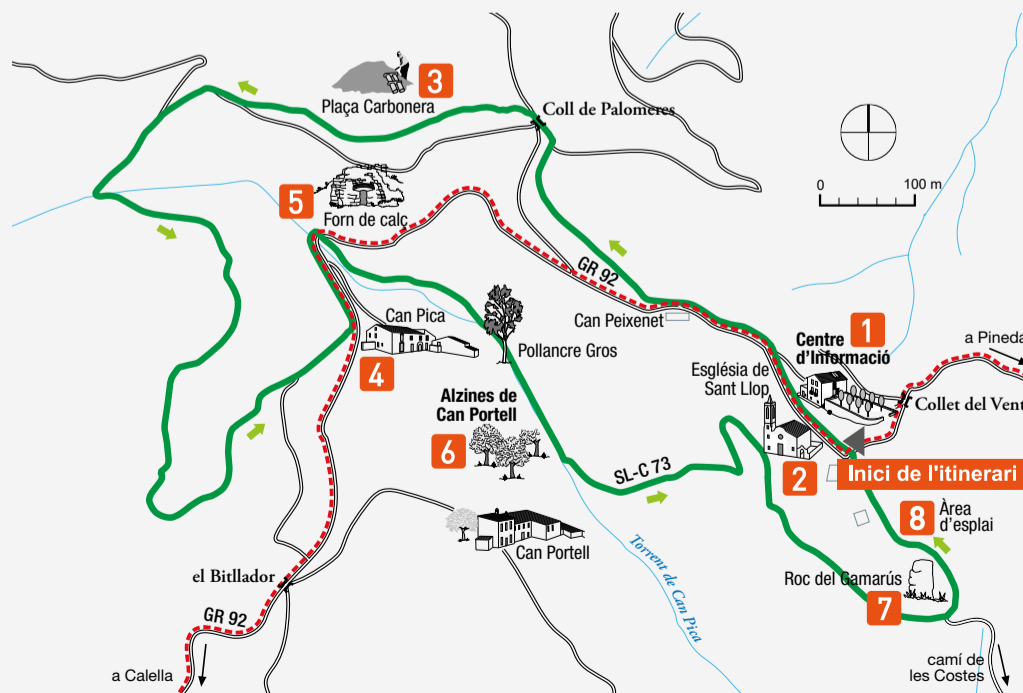
De les alzines de Can Portell a Sant Llop

Tornem enrere i reprenem el camí cap a la dreta. La pista segueix amunt i, per salvar un desnivell molt sobtat, agafem el camí que puja per l'esquerra. Més endavant veiem l'església enlairada. Tornem al camí ample que ens mena al roc del Gamarús **7**, una roca de pedra calcària de disset metres d'alçada on, probablement, fa temps devia trobar refugi el gamarús, ocell rapinyaire nocturn molt abundant al Montnegre.

Camí amunt, poc després d'un revolt, arribem a unes feixes **8** on hi ha una àrea d'esplai amb taules i bancs. A mesura que ens anem acostant al centre d'informació, podem imaginar-nos com era fins als anys setanta del segle passat el conjunt central del poble d'Hortsavinyà. A l'esquerra, l'església, el cementiri i la rectoria (avui desapareguda), i el campanar, que toca les hores i que anunciava esdeveniments importants. Al fons, Can Pagenet, que fou l'escola del poble fins al 1967. A la dreta, el centre d'informació, que fou l'hostal fins al 1985, i anys enrere, quan el poble tenia ajuntament propi (fins al 1930), acollia el consistori.

En els millors temps del carboneig, els dissabtes, la barberia era plena de gom a gom i, els diumenges i les festes assenyalades, a la plaça del poble hi havia ball amb músics o manubri, on acudien colles que estaven a tres o quatre hores de camí, a més de la gent de les masies.

Finalitzem la nostra ruta al Centre d'Informació d'Hortsavinyà.

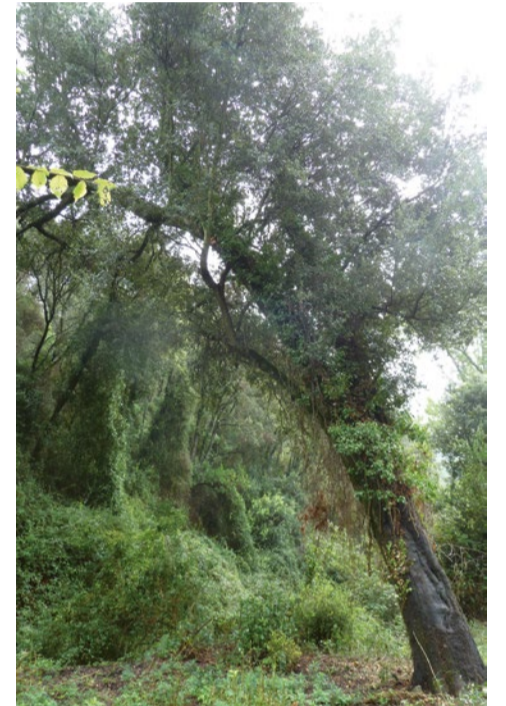
L'església de Sant Llop

El document més antic on s'esmenta Hortsavinyà és del 1101, com a *alodium Orti Saviniani*, i sembla ser aquest l'origen del seu nom. L'església parroquial de Santa Eulàlia, posteriorment consagrada també a sant Llop, està documentada des del 1080 (*Sanctae Eulaie de Orto Saviniano*) i, des del 1246, va dependre del monestir de Sant Salvador de Breda. La capella original, romànica, es va modificar i ampliar posteriorment. La fesomia de l'edifici actual és bàsicament de l'any 1772. Al costat del cementiri, encara es poden observar restes de l'antiga rectoria, així com l'era i les antigues feixes de conreu. Actualment l'església pertany a la rectoria de Sant Cebrià.

Les carboneres

A la plaça carbonera, lloc pla i arrecerat del vent, s'iniciava la construcció de la carbonera col·locant quatre pedres al centre i, a sobre, es formava la gàbia, una estructura quadrada i buida a manera de xemeneia. Al seu voltant i verticalment es començava a emprar, distribuïnt primer els buscallis; a sobre i de costat, les vergelles i, finalment, les branquetes. Un cop feta la pila, es cobria amb l'embaum (brancatge compactat) i després amb terra barrejada amb fagell (restes d'altres cremades), de manera que no hi quedés cap esclatxa, només l'ull de la pila que feia de xemeneia. Els carboners havien d'estar pendents de la pila durant 15 o 20 dies, fins que la combustió de la llenya es fes correctament. Un cop obtingut el carbó, desempilaven la carbonera. Els traguers el carregaven a les sàrries del matxo i el transportaven a masies, pobles i ciutats.

El forn de calç d'Hortsavinyà

La calç era un element molt emprat fins al principi dels anys trenta del segle passat. S'utilitzava per a la construcció (barrejada amb sorra), per emblanquinar parets, com a desinfectant i per sulfatar les plantes contra les plagues. En aquests forns de calç es col·locava la pedra calcària per exposar-la a temperatures de 800 a 1.000 °C fins que adquiria un color blanquinós.

Amb la temperatura, la pedra s'alliberava de l'anhidrid carbònic i es transformava en calç viva. Els forns es construïen en terrenys amb pendent, amb força llenya al seu voltant i pedra calcària abundant que s'arrencava amb pics i malls. Aprofitant el desnivell, creaven un espai de 2 a 4 metres de diàmetre i d'alçada, on construïen la caixa o l'olla, amb paret de pedra en sec o maons amb juntes d'argila, una banqueta de pedres a la base i una porta a la part més baixa. Sobre la volta es col·locaven les pedres més grosses (càrrega) accedint-hi per la porta. Es tapava part d'aquest accés, i es deixava un espai (boca) per entrar-hi els feixos de llenya o feixines per a la combustió. Després, per dalt s'acabava d'omplir amb pedres cada cop més petites (matacans i menuts) fins a la boca o corona. Es cobria amb el paller tapat amb fang, i al centre es deixava un pas per a la sortida del fum. Finalment, s'ensacava per tal que els traguers la poguessin carregar i distribuir.

Les alzines de Can Portell

Ens trobem en un alzinar o aulet, un bosc no gaire alt i sempre verd que forma un estrat arbòric constant i ombrívol. Ric i dens en arbustos i lianes, però escàs en altres plantes més menudes a causa de l'ombra que es genera. L'alzina (*Quercus ilex*) és l'arbre més abundant al Montnegre i aquí en trobem els exemplars més grossos. Durant segles l'alzina va ser la base de l'economia del Montnegre, atès que de la seva fusta se'n feia el millor carbó. Les alzines de Can Portell eren quatre arbres centenaris que

creixien ben a prop l'un de l'altre, al sot d'en Pica, darrere de Can Portell. Actualment se'n conserven dues en bon estat, però de l'alzina més grossa només en queden els primers metres del tronc, ja que l'any 1996 l'abaté un llamp i caigué sobre l'alzina del davant, que quedà malmesa.